

Переслідуваний. Схудлий

Два культові твори під однією обкладинкою

Заради додаткового прибутку Бен Річардс погоджується взяти участь у реаліті-шоу. Правила прості: гравець повинен протриматися в живих 30 днів, маючи змогу переміщуватися в будь-яку точку США. Головний приз - один мільярд доларів. У чому ж підступ? Його переслідуватимуть Мисливці та правоохоронці, а кожен цивільний отримає від держави грошову винагороду, якщо повідомить місцеперебування гравця. Отож гра на життя і смерть починається.

А що, коли ти успішний адвокат із безліччю зв'язків? То, навіть збивши насмерть людину, думаєш, що можеш уникнути покарання. Принаймні так деякий час вважав Біллі Геллек... допоки не почав безконтрольно худнути. Виявляється, не так просто позбутися циганського прокляття... Чи існує взагалі протидія? Та на що піде безпринципний адвокат, аби врятувати своє життя?

СТІВЕН КІНГ

ПІД ПСЕВДОНІМОМ РІЧАРД БАКМЕН

ПЕРЕСЛІДУВАНИЙ
СХУДЛИЙ

КСД

CTIBEH
KIHГ

**STEPHEN
KING**

WRITING AS RICHARD BACHMAN

**THE RUNNING MAN
•
THINNER**

NOVELS

**СТІВЕН
КІНГ**

ПІД ПСЕВДОНІМОМ РІЧАРД БАКМЕН

**ПЕРЕСЛІДУВАНИЙ
•
СХУДЛИЙ**

РОМАНИ

Переклад з англійської Анастасії Рогози, Олени Любенко

ХАРКІВ
2023 КСД

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2023

ISBN 978-617-15-0430-1 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Перекладено за виданнями: King S. *The running man* : A Novel / Stephen King. — New York: Signet, 1982. — 238 p.; King S. *Thinner* : A Novel / Stephen King. — New York: Hodder Paperbacks, 2007. — 352 p.

Обережно! Ненормативна лексика!

Дизайнер обкладинки *Маріанна Пащук*

Кінг С.

К41 Переслідуваний. Схудлий : романи / Стівен Кінг ; пер. з англ. А. Рогози, О. Любенко. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2023. — 544 с.

ISBN 978-617-15-0271-0

ISBN 978-0-4511-1508-9 (англ.)

ISBN 978-1-4447-2355-7 (англ.)

Заради додаткового прибутку Бен Річардс погоджується взяти участь у реаліті-шоу. Правила прості: гравець повинен протриматися в живих 30 днів, маючи змогу переміщуватися в будь-яку точку США. Головний приз — один мільярд доларів. У чому ж підступ? Його переслідуватимуть Мисливці та правоохоронці, а кожен цивільний отримає від держави грошову винагороду, якщо повідомить місцеперебування гравця. Отож гра на життя і смерть починається...

А що, коли ти успішний адвокат із безліччю зв'язків? То, навіть збивши насмерть людину, думаєш, що можеш уникнути покарання. Принаймні так деякий час вважав Біллі Геллек... допоки не почав безконтрольно худнути. Виявляється, не так просто позбутися циганського прокляття... Чи існує взагалі протидія? Та на що піде безпринципний адвокат, аби врятувати своє життя?

УДК 821.111(73)

© Richard Bachman, 1982

© Richard Bachman, 1984

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2023

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2023

Мінус 100, відлік триває

Вона мружилась на термометр у білому світлі, що лилося крізь вікно. Перед нею у мжичці, мов сірі башточки якоїсь тюрми, здіймались інші висотки міста Ко-Оп. Внизу, у вентиляційній шахті, ляпало на мотузках випране лахміття. У смітті порпались щури та жирні дворові коти.

Вона глянула на свого чоловіка. Той сидів за столом і зосередженим, порожнім, незмигним поглядом витріщався в Дармовізор. Уже тиждень його дивився. Геть на нього не схоже. Він ненавидів Дармобачення, завжди ненавидів. Ясна річ, у всіх квартирах Забудови такі встановлювали, як закон вимагає, — та закон не забороняє їх - вимикати. Проект «Про обов'язкове соцзабезпечення» 2021 року так і не набрав потрібні дві третини голосів, шістьох забракло. Як правило, вони з чоловіком ДБ взагалі не вмикали. Та відтоді, як захворіла Кеті, він узявся дивитися ті шоу з великими виграшами. І від цього жінку огортав млосний страх.

На тлі запеклого вереску диктора, який зачитував останнє новинарське зведення в перерві між раундами, не вгавав хрипкий, грипозний лемент Кеті.

— Що, погано? — спитав Річардс.

— Не так уже й погано.

— Не свисти мені.

— Сто чотири¹.

Він гахнув обома кулаками по столу. Пластикова таріль підскочила, з торохкотінням упала.

— Ми знайдемо лікаря. Ти не хвилюйся так. Слухай-но...

Вона гарячково залопотіла, намагаючись відволікти. Та чоловік уже відвернувся — знову дивитися ДБ. Перерва скінчилася, шоу продовжилось. Передача не з популярних, аж ніяк, звичайна собі дешева пустушка на денний ефір, «Топчак до баксів». Туди набирали тільки хроніків, що мали проблеми з серцем, печінкою чи легенями. Інколи, глядачам на забаву, докидали каліку. За кожну хвилину, що гравець тримався на біговій доріжці (і при цьому невпинно точив баляси з ведучим), він отримував по десять доларів. Що дві хвилини ведучий ставив бонусне питання з теми, яку обрав сам гравець

(поточний дядечко, сердечник із Гакенсака, добре знався на історії Америки), і коштувало воно п'ятдесят доларів. Якщо ж гравець (голова в тумані, повітря бракує, серце в грудях виробляє фантастичні трюки, що той гутаперчевий гімнаст) завалює питання, то п'ятдесят доларів вираховуються з виграшу, а бігова доріжка пришвидшується.

— Ми викрутимось. Бене. Якось викрутимось. Правда. Я... я буду...

— Що ти будеш? — перепитав він і суворо глянув на жінку. — Тілом торгувати? Ні, годі. Шило... їй потрібен справжній лікар. Більше жодних сусідських повитух із брудними руками й проспиртованим подихом. І обладнання має бути сучасне. Я подбаю.

Він перетнув кімнату — а очі, мов під гіпнозом, усе зверталися до Дармовізора, що висів прикручений до обшарпаної стіни над раковиною. Чоловік зняв із гачка дешеву джинсову куртку, натягнув її роздратованими, різкими рухами.

— Ні! Ні, я не... не дозволю. Ти не станеш...

— А чому ні? В найгіршому випадку тобі перепаде кілька старобаксів — як родині, що втратила годувальника. Так чи інакше, мушиш подбати про малу.

Вона ніколи не була красунею, і за ті роки, що чоловік не працював, узагалі посохла, але зараз жінка стала гарною... владною.

— Не буде цього. Я радше дам ласки на два бакси тій блосі, що прийде до нас від уряду, і відряджу геть; а ті брудні, криваві гроші хай так і лежать у нього в кишені. Я що, братиму винагороду за голову власного чоловіка?

Він обернувся до жінки — похмурий і невеселий, тримався за щось таке, що відокремлювало його від решти, невидиме, на що Мережа так безжально розраховує. В цю епоху він що динозавр. Невеличкий, та все одно — атавізм, конфуз. А може, і загроза. Кругом дрібних частинок збираються великі хмари.

Чоловік тицьнув у напрямку спальні.

— А як вона лежатиме в безіменній жебрацькій могилі? Подобається такий варіант?

У жінки лишився єдиний аргумент — безтямне горе. Її обличчя розщепилося, розчинилося в сльозах.

— Бене, таж саме це їм і треба, щоб такі люди, як ми, як ти...

— Може, мене й не візьмуть, — мовив він, прочиняючи двері. — Може, нема в мене того, що їм треба.

— Як ти зараз підеш, тебе вб'ють. А я сидітиму тут і на все це дивитимусь. Ти що, хочеш, аби я на це дивилася, коли вона в сусідній кімнаті лежить?

Слова було важко розібрати крізь плач.

— Я хочу, щоб вона жила.

Він спробував зачинити за собою двері, та жінка стала в одвірку.

— Хоч поцілуй мене, перш ніж підеш.

Він поцілував. Далі коридором відчинила свої двері місіс Дженнер, визирнула. До подружжя долинув густий дух солонини з капустою — він дражнив, відбирав розум. Місіс Дженнер нічогенько велося — вона допомагала в місцевій аптеці низьких цін і якимось мало не магічним чином уміла вирізняти клієнтів з підробленими картками.

— Ти гроші візьмеш? — спитав Річардс. — Не втнеш дурню?

— Візьму, — прошепотіла вона. — Знаєш, що візьму.

Він незграбно стиснув її, тоді хутко, нетактовно розвернувся й кинувся вниз скажено похилими, погано освітленими сходами.

Жінка все стояла на порозі, здригаючись від беззвучних схлипів, аж доки не почула, як п'ятьма просвітами нижче гулко затраснулися двері, і тоді затулила обличчя фартухом. Вона досі стискала термометр, що ним міряла дитяті температуру.

Місіс Дженнер тихо підкралась і смикнула за фартух.

— Любонько, — зашепотіла вона, — я можу тобі роздобути пеніциліну з чорного ринку, як ті гроші прийдуть... задешево... якісного...

— Геть! — закричала на неї жінка.

Місіс Дженнер відсахнулася, верхня губа машинально звелася над почорнілими рештками зубів.

— Я просто хотіла допомогти, — пробурмотіла вона і поквапилась до своєї квартири.

Лемент Кеті не вщухав, тонка пластодревина його майже не глушила. Дармовізор в місіс Дженнер ревів і гухав. Гравець «Топчака до баксів» щойно пропустив бонусне питання й водночас дістав серцевий напад. Його вже виносили на гумових ношах, а публіка аплодувала.

Верхня губа місіс Дженнер ритмічно опускалася й піднімалася. Жінка записала собі в нотатник ім'я Шили Річардс.

— Побачимо, — звернулася вона ні до кого. — От побачимо, красунечко.

Вона злісно захлопнула нотатник і вмостилася дивитися наступне шоу.

¹ 40°C. (Тут і далі прим. перекл.)

Мінус 099, відлік триває

Коли Річардс вибрався надвір, мжичка переросла в нудний дощ. Великий термометр «Курильні штучки для сміху і глючки», що висів через дорогу, показував 51 градус («Норм температура, щоб затаритися штучками для підняття градусу!»). Тобто в їхній квартирі має бути градусів 60². А в Кеті грип.

По трісканому, пухирчастому цементному покриттю вулиці ліниво й бридко протупотів щур. По той бік дороги стояв на підгнилих осях древній іржавий скелет «гамбера» 2013 року. З автівки зняли все, що можна, включно з колісними підшипниками й кріпленням двигуна, але копи її так і не прибрали. Тепер копи взагалі рідко забрідали південніше Каналу. Місто Ко-Оп стояло в серці розгалуженого щурячого лабіринту з паркінгів, безлюдних магазинів, міських центрів і асфальтованих дитячих майданчиків. За закон тут правила мотобанди, і всі ці новинарські сюжети про безстрашну поліцію кварталів Південного міста були не чим іншим як купкою ледь теплого лайна. Як зібрався кудись — сідай на пневмобус чи прихопи газовий балончик.

Він ішов швидко, не озираючись, не думаючи. Повітря було брудне, сірчане. Повз Річардса проревіли чотири мотоцикли, хтось жбурнув зубчастий уламок асфальту. Він легко ухилився. Проїхали два пневмобуси, обвіяли повітрям, та він не став їх зупиняти. Тижневу підсобу з безробіття, двадцять доларів у старобаксах, вони вже витратили. Грошей на квиток не було. Він припускав, що мандрівні мотозграї чують його злидні. То й не чіпляються.

Багатоповерхівки, Забудови, сітчасті огорожі, паркінги — все спорожніле, за винятком обідраного брухту і лайки, що її вивели на асфальті м'якою крейдою, яку тепер розмивав дощ. Побиті вікна, щури, мокрі торби зі сміттям, яке вивалюється на тротуари й у водостоки. Графіті, криво виписане на пошарпаних сірих стінах: «БЛЯВЧИКУ ХАЙ СОНЦЕ НЕ ЗАХОДИТЬ НА ТОБІ ЧУЄШ. МОЇ ДОМАШНІ КУРЯТЬ СТРАШНО. ТВОЇЙ МАМЦІ СВЕРБИТЬ. ДЕРИ ШКІРКУ НА БАНАНІ. ТОММІ — ПУШЕР. ГІТЛЕР — КРУТИЙ. МЕРІ. СІД. БИЙ ЖИДІВ». Старі натрієві ліхтарі «Дженерал атомікс», встановлені в 70-х, тепер побиті камінням і уламками вуличного

покриття. Жодна технофірма їх тут не лагодитиме; всі вони сидять на новокредитних доларах. Технофірми на Північному березі, крихітко. Там круто. Всюди тиша, чути тільки, як наростає і спадає свист пневмобусів та клацають підбори з кожним кроком Річардса. Це поле битви сяє хіба по ночах. Удень тут спустошене сіре безголосся, в якому немає жодного руху, тільки коти, щури й товсті білі опариші повзають по сміттю. Жодного руху, тільки гнилий сморід цього безстрашного 2025 року. Кабелі Дармобачення надійно заховані під вулицями, і ніхто, хіба що ідіот чи революціонер, не забажає їх псувати. Дармобачення — це мрія всіх і кожного, це хліб життя. «Скет» коштує дванадцять старобаксів за пакет, «фріско-штовхан» — двадцять за косяк, а от Дармобачення дає вам кайф задарма. Там вдалині, по інший бік Каналу, двадцять чотири години на добу гарує машина з виробництва мрій... але працює вона на новодоларах, тільки робітники ДБ їх мають. Та є ще чотири мільйони мешканців, майже всі вони безробітні, живуть на південь від Каналу в Ко-Опі.

Річардс пройшов три милі, і нечисленні крамниці спиртного й курильні — попервах серйозно заграбовані — стали траплятися частіше. Згодом — Будинки-XXX (!!24 Збочення — Рахуй їх 24!!), ломбарди, Торговища крові. На кожному розі сидять на своїх байках грізери³, риштаки поховані під кучугурами косячних недопалків. Багаті сучки курять штучки.

Тепер він уже бачив небосяги, що здіймалися в хмари, високі й чисті. Найвищим був Дім Ігор Мережі — сто поверхів, верхня половина ховається в завісі з хмар і смогу. Річардс зосередив погляд на Домі й пройшов іще милю. Тепер — дорожчі кінотеатри, на курильних крамницях немає ґрат (але на входах стоять мусори за наймом, зі шкіряних портупей звисають електричні «підганялки»). На кожному розі — міський коп. Публічний парк з фонтаном: вхід — 75 центів. Добре одягнені матері наглядають за дітьми, які пустують на астроґрунті за сітчастими парканами. По обидва боки воріт — копи. Видно лиш невеличкий, жалюгідний клаптик фонтана.

Річардс перетнув канал.

Він наближався до Дому Ігор, а той усе вищав, усе неймовірнішав, з тими безсторонніми рядами офісних вікон, полірованою кам'яною кладкою. Копи стежать за ним, готові підігнати чи заарештувати, як він буде тинятися без діла. Чоловік у мішкуватих сірих штанях, із

дешевою стрижкою «під горщик» і запалими очима тут, на Північному березі, має тільки одне призначення. Це призначення — Ігри.

Кваліфікаційний відбір починався вже скоро, опівдні. Бен Річардс зайняв за крайнім чоловіком чергу і опинився практично в тіні Дому Ігор. Але сама будівля розташувалася за дев'ять кварталів і одну милю попереду. Черга нескінченною змією тяглася вдалину. Невдовзі за спиною Річардса зійшлись інші. За чоловіками стежили поліцейські, тримали пальці на руків'ях пістолетів чи «підганялок», посміхалися безликими презирливими посміхами.

— Он той тобі не схожий на недоумка, Френку? Бо мені схожий.

— Тут один спитав, чи є де в туалет сходить. Ти уяви, ну?

— Ці сучі діти не...

— Рідну матір уб'ють за...

— Тхнув так, наче не мився вже...

— Цирк виродків — оце тема, я завжди...

Похиливши під дощем голови, чоловіки безцільно шаркали ногами, аж ось черга почала рухатися.

² 51 і 60 градусів Фаренгейта = 10,5 і 15,5 градусів Цельсія.

³ Американська субкультура молоді робочого та нижчого класів 1950-х — 1960-х рр.; прикмети: любов до мотоциклів, байкерських шкіряних курток і зачісок у стилі «помпадур» (як в Елвіса Преслі).

Мінус 098, відлік триває

Уже по четвертій Бен Річардс дістався центрального ресепшену, де його спрямували до стійки № 9 («П-Р»). Жінка, що сиділа за гуркотливим пластиколом, мала втомлений, жорстокий і безсторонній вигляд. Вона дивилася на Бена, але не бачила нікого.

— Прізвище та ім'я, особисте й середнє.

— Річардс, Бенджамін Стюарт.

Пальці забігали по клавішах. Тарах-тарах-тарах — озвався апарат.

— Вік, зріст, вага.

— Двадцять вісім, шість і два, сто шістдесят п'ять⁴.

Тарах-тарах-тарах.

— Коефіцієнт інтелекту за Вешлером, якщо знаєте, і в якому віці складали тест.

— Сто двадцять шість. У чотирнадцять.

Тарах-тарах-тарах.

Величезний вестибюль видавався роздольною, лункою могилою звуків. Питання, які ставили і на які відповідали. Люди, що їх виводили в сльозах. Люди, що їх викидали геть. Хрипкі голоси, які підносились на знак протесту. Один-два крики. Питання. Безупинні питання.

— Останній навчальний заклад.

— Ремісничка школа.

— Закінчили?

— Ні.

— Скільки провчились і в якому віці вибули?

— Два роки. У шістнадцять.

— Причина?

— Одружився.

Тарах-тарах-тарах.

— Ім'я та вік дружини, якщо досі одружені.

— Шила Кетрін Річардс, двадцять шість.

— Імена та вік дітей, якщо є.

— Кетрін Сара Річардс, півтора року.

Тарах-тарах-тарах.

— Останнє питання, містере. Брехати навіть не пробуйте, на медогляді все з'ясують і дискваліфікують. Чи ви вживали коли-небудь героїн або синтетичний амфетаміновий галюциноген під назвою «сан-франциський штовхан»?

— Ні.

Тарах.

Вискочила пластикова картка, і жінка простягла її Річардсу.

— Не загуби, здорованю. Як загубиш, доведеться починати все спочатку наступного тижня.

Тепер вона вже дивилася на нього, бачила його обличчя, злі очі, худорляве тіло. Нічогенький на вигляд. Який-не-який інтелект. Добрі показники.

Жінка рвучко відібрала картку й відбила верхній правий кут — прямокутник став дивний, наче пофрезований.

— А це навіщо?

— Не зважай. Згодом хтось пояснить. Може.

Вона вказала на довгий коридор за його спиною, що вів до низки ліфтів. Десятки чоловіків, які щойно відійшли від стійок, зупинялися, пред'являли пластикові посвідки й рухалися далі. Поки Річардс їх роздивлявся, копи зупинили тремтливого блілого мацапуру, який явно сидів на «штовхані», і вказали йому на двері. Мацапура заплакав. Але пішов.

— Тяжко жити, горе вмерти, здорованю, — без жодного співчуття мовила жінка за стійкою. — Руш собі далі.

Річардс рушив далі. А за спиною вже чулося те саме бубоніння.

⁴ ≈ 188 см і 75 кг.

Мінус 097, відлік триває

Коли Річардс дістався коридору за стійками, по плечу його ляснула тверда, мозоляста рука:

— Картку, приятелю.

Річардс показав. Коп розслабився, та обличчя тонко, по-китайськи видавало розчарування.

— Що, любиш завертати? — спитав Річардс. — Справжній кайф ловиш, еге ж?

— У буцегарню захтів, хробаче?

Річардс промайнув копа — той не поворухнувся. Тоді зупинився на півдорозі до ліфтів і озирнувся.

— Агов, копе.

Коп злісно глянув на Річардса.

— Родину маєш? Наступного тижня можеш сам тут опинитися.

— Ходи давай! — люто заволав коп.

Усміхаючись, Річардс пішов далі.

Біля ліфтів зібралася черга з приблизно двадцяти претендентів. Річардс показав черговому копу картку, той уважно придивився до нього.

— Міцні горішки маєш, синку?

— Та маю, — відказав Річардс і всміхнувся.

Коп віддав картку.

— Тут їх тобі потовчуть, пом'якшать. Гадаєш, синку, вийде править отакого розумаху, як матимеш дірку в голові?

— Такий самий розумаха буде з тебе, як пістолета зі стегна забрати й штани приспустити нижче колін, — сказав Річардс, досі посміхаючись. — Хочеш спробувати?

Річардс був подумав, що коп йому зараз відважить.

— Тут тобі мізки вправлять, — натомість мовив коп. — На колінах перед смертю повзатимеш.

Коп потулив до трьох новоприбулих і наказав пред'явити посвідки.

Чоловік, що стояв перед Річардсом, озирнувся. Нервозне, нещасне обличчя, кучеряве волосся сходиться в удовиний мис.

— Чуєш, друже, ти б із ними не заривався. У них тут циганська пошта.

— Та невже? — перепитав Річардс, лагідно на нього глянувши.

Чоловік відвернувся.

Раптом двері ліфта прочинилися. На варті ряду кнопок стояв чорношкірий коп із величезним черевом. У дальньому кінці просторого салону в маленькій, розміром із телефонну буду куленепробивній кабінкі сидів на стільчику другий коп і читав вар'ят-журнал у 3D. Між колін у нього лежав обріз. Під рукою стояли рядочком набої.

— Проходимо в кінець! — знуджено й бундючно закричав товстий коп. — Проходимо в кінець! Проходимо в кінець!

Вони скупчилися в глибині ліфта, де глибоко вдихнути було неможливо. З усіх боків Річардса обступила сумна плоть. Вони піднялися на другий поверх. Двері прочинилися. Річардс, який виявився на голову вищим за решту пасажирів, побачив величезну приймальню з купою стільців. Там панував здоровенний Дармовізор. У кутку стояв автомат із сигаретами.

— Виходимо! Виходимо! Посвідки пред'являємо ліворуч!

Вони вийшли, простягнувши свої картки-посвідки до безликого об'єктива камери. Поруч стояли троє копів. З якоїсь причини на десятку карток спрацювала сигналізація. Власників хутко повели геть.

Річардс показав картку, і коп махнув, дозволяючи пройти. Він дістався сигаретного автомата, взяв собі пачку «Блемс» і всівся якомога далі від Дармовізора. Підпалив цигарку, видихнув, закашлявся. Він майже пів року не кутив.

Мінус 096, відлік триває

Майже одразу на медогляд викликали тих, хто на «А», і десятки два чоловіків підвелися та низкою пройшли у двері за Дармовізором. Над дверима висіла велика табличка з написом «СЮДИ». Під написом стояла стрілка, що вказувала на власне двері. Люди, які подавалися на Ігри, славилися неграмотністю.

Приблизно раз на п'ятнадцять хвилин викликали нову літеру. Бен Річардс усівся десь о п'ятій і гадав, що його викличуть не раніше як за п'ятнадцять дев'ята. Він пошкодував, що не прихопив із собою якусь книжку, та вирішив, що то мала біда. На книжки тут дивились у кращому разі з підозрою, особливо якщо їх приносили з південного берега Каналу. Вар'ят-журнали — безпечніший варіант.

Він бентежно дивився новини о шостій (бої в Еквадорі посилюлися, в Індії спалахнули нові людожерські повстання, «Детройт тайгерз» по обіді перемогли «Гардінг катамаунтс» з рахунком 6:2), і коли о шостій тридцять розпочалася перша вечірня гра з великими грошовими призами, Річардс бентежно підійшов до вікна й визирнув надвір. Зараз, коли він уже наважився, Ігри йому знов обридли. Проте більшість претендентів із жахом і захватом дивилися «Потішні пушки». Наступного тижня вони самі могли там опинитися.

А надворі денне світло поволі сходило на сутінки. Естакадні поїзди на великій швидкості проривалися крізь електричні кола понад вікном на другому поверсі, їхні потужні фари нищпорили в сірому повітрі. Унизу, на тротуарах, зграї чоловіків і жінок (більшість, ясна річ, технарі чи бюрократи Мережі) вирушали на вечірні походеньки в пошуках розваг. Через дорогу на розі штовхав свій товар ліцензований наркоторговець. Попід вікном пройшов чоловік — обіруч по темношкірій лялечці; трійця над чимось реготала.

Раптом Річардса накрила хвиля туги за домівкою, за Шилою та Кеті, так захотілося їм зателефонувати. А цього, мабуть, тут не можна. Звісно, він ще міг піти — кілька чоловіків уже так і зробили. З невиразними, невідомо кому адресованими посміхами вони перетнули кімнату до дверей з написом «НАДВІР». Що, назад у квартиру, де в іншій кімнаті полум'яніє від жару донька? Ні. Не можна. Не можна.

Він ще трохи постояв біля вікна, тоді повернувся до свого місця й сів. Розпочиналася нова гра — «Вирий собі могилу».

Хлопець, що сидів поруч із Річардсом, стурбовано смикнув його за рукав:

— А правда, що вони аж тридцять відсотків відсіюють на медогляді?

— Не знаю, — відповів Річардс.

— Боже, — не вгавав хлопець, — у мене бронхіт. Може, «Топчак до баксів»...

Річардс не знайшов що сказати. Дихалка в сусіда звучала так, наче далека вантажівка намагається видертись на крутий пагорб.

— У мене сім-мя, — з легким відчаєм мовив хлопець.

Річардс перевів погляд на Дармовізор, наче його там щось зацікавило.

Хлопець довго мовчав. Коли о сьомій тридцять розпочалося нове шоу, Річардс почув, як хлопець допитується за медогляд у сусіда по інший бік.

Тепер за вікном було геть темно. Річардс прикинув, чи дощ не вщух. Вечір видавався надміру довгим.

Мінус 095, відлік триває

Коли крізь двері під червоною стрілкою пройшли до оглядової ті, хто на «Р», було пів на десяту з копійками. Початкове хвилювання майже минулося, люди або пожадливо, вже без колишнього жаху дивилися Дармобачення, або дрімали. У хлопця з шумними грудьми прізвище починалося на «Л», так що його покликали ще годину тому. Річардс поміж ділом загадався, чи хлопця не зарізали.

Оглядова кімната була довга, кахльована, освітлена люмінесцентними лампами. Вона скидалась на конвеєр, вздовж якого на позиціях стояли знуджені лікарі.

«А чи ніхто з вас не хоче оглянути мою маленьку донечку?» — гірко подумав Річардс.

Претенденти показали посвідки ще одній камері, вмурованій у стіну, а тоді їм звеліли зупинитися перед низкою гачків для одягу. Підійшов лікар у довгому білому лабораторному халаті, з планшеткою під пахвою.

— Роздягайтеся, — сказав він. — Одяг вішайте на гачки. Запам'ятайте цифру над гачком, перекажете її санітару в тому кутку. За свої цінності не переймайтеся. Тут вони нікому не треба.

«Цінності. Оце він утнув», — подумав Річардс, розстібаючи сорочку. Він мав порожній гаманець, де лежали кілька фоток Шили й Кеті, квитанція за підошву, яку він місяць тому замінив у місцевого чоботаря, кільце для ключів, на якому висів єдиний ключ від квартири, і дитяча шкарпетка (він не пригадував, щоб клав її туди), а ще мав пачку «Блемс», яку дістав з автомата.

З натільного були подрані труси й футболка — Шила навідріз відмовилася відпустити його без спіднього, та в більшості чоловіків під штанами нічого не було. Невдовзі вони вже всі стояли голі й знеособлені, пеніси теліпалися між ногами, мов забуті бойові кийки. Кожен тримав у руці свою посвідку. Дехто переступав із ноги на ногу, наче мерз, хоч підлога була не холодна. Віяло слабким, безособово ностальгійним запахом алкоголю.

— З черги не виходьте, — наставляв лікар із планшеткою. — Щоразу показуйте посвідку. Дотримуйтеся вказівок.

Черга рушила. Річардс помітив, що при кожному лікарі стоїть коп. Він опустил очі й став пасивно чекати.

— Картка.

Він передав посвідку. Перший лікар записав номер, тоді мовив:

— Відкрийте рота.

Річардс відкрив. Лікар притиснув шпателем язика.

Наступний посвітив на зіниці яскравим ліхтариком, тоді став вдивлятись у вуха.

Наступний притулив до грудей холодний диск стетоскопа.

— Покашляйте.

Річардс покашляв. Попереду вже тягли з черги якогось чоловіка. Йому потрібні гроші, вони не мають права, він на них юриста нацькує.

Лікар перемістив стетоскоп.

— Кашляйте.

Річардс покашляв. Лікар розвернув його й приклав стетоскоп до спини.

— Вдихніть і затамуйте.

Стетоскоп перемістився.

— Видихайте.

Річардс видихнув.

— Далі.

Тиск йому виміряв вишкірений лікар з пов'язкою на оці. Лисий медик із кількома великими, коричневими, схожими на старечі плями веснянками на голові оглянув прутень. Приклав холодну руку між мошонкою і стегном.

— Покашляйте.

Річардс покашляв.

— Далі.

Йому виміряли температуру. Наказали плюнути в склянку. Тепер на півдорозі. На середині конвеєра. Двоє чи троє чоловіків уже впорались, і санітар із хворобливо блідим обличчям і випнутими зубами ніс їм одяг у дротяних кошиках. Чоловіків п'ять-шість витурили з черги й указали на сходи.

— Нахиліться і розсуньте сідниці.

Річардс нахилився і розсунув. Вкритий пластиком палець вторгся йому в задній прохід, подосліджував і відступив.

— Далі.

Він зайшов у буду, завішену з трьох боків на кшталт кабінок на виборчій дільниці (такі кабінки пішли в непам'ять ще одинадцять

років тому, коли ввели електронне голосування), і помочився в синю мензурку. Лікар її прийняв і поставив на металеву етажерку.

Наступною зупинкою була оптометрична таблиця.

— Читайте, — сказав лікар.

— І-А, Л-Д, М, Ф-С, П, М, З-К, Л, А, С, Д-Ю, Г, А...

— Годі. Далі.

Він зайшов у ще одну псевдокабінку для голосування й натягнув навушники. Йому сказали натискати білу кнопку, коли він щось почує, і червону, коли більше не чутиме. Звук був дуже високий і тихий — наче собачий свисток, тільки тон понизили так, щоб людина ледь-ледь розрізняла. Річардс тис на кнопки, доки не сказали зупинитися.

Його зважили. Перевірили на плоскостопість. Поставили перед флюороскопом і наділи свинцевий фартух. Лікар, що жував гумку й фальшиво мугикав під ніс, зробив кілька знімків і записав номер посвідки.

До оглядової Річардс зайшов у групі з чоловік тридцяти. До протилежного кінця кімнати дісталися дванадцяттеро. Дехто вже вдягнувся і чекав на ліфт. Ще дюжину викинули з черги. Один напав на лікаря, який його порізав, і поліцейський вшкварив чоловікові повний заряд «підганялки». Той упав мов підкошений.

Річардс зупинився перед низьким столом, і його опитали, чи не хворів він хвороб на п'ятдесят. Більшість — респіраторні. Лікар прискіпливо глянув на Річардса, коли той зауважив, що в родині був грип.

— Дружина?

— Ні, донька.

— Вік?

— Півтора року.

— Тобі щеплення робили? І не смій брехати! — раптом крикнув лікар, наче Річардс уже намагався збрехати. — Ми перевіримо лікарняну картку.

— Щепився в липні 2023-го. Бустер — у вересні 2023-го. Районна поліклініка.

— Далі.

Раптом Річардса охопило бажання потягтися через стіл і зчавити цьому хробаку горлянку. Натомість він рушив далі.

На останній зупинці сувора жінка з короткою стрижкою та електрощептуном у вусі спитала, чи він не гомосексуал.

— Ні.

— Вас заарештовували за підозрою у тяжких злочинах?

— Ні.

— Є серйозні фобії? Мається на увазі...

— Ні.

— Ти краще послухай визначення, — мовила вона з легким відтінком поблажливості. — Мається на...

— Чи нема в мене незвичних і компульсивних страхів, наприклад акрофобії або клаустрофобії. Нема.

Жінка міцно стиснула губи, наче от-от відпустить уїдливу ремарку.

— Вживаєте або вживали галюциногени чи препарати, що викликають залежність?

— Ні.

— Маєте родичів, яких заарештовували за обвинуваченнями в злочинах проти держави чи проти Мережі?

— Ні.

— Підпишіть клятву вірності й оцю форму про проходження Комісії Ігор, містере, е-е-е, Річардс.

Він нашкрябав підпис.

— Покажіть санітару картку і повідомте номер...

Річардс відійшов, не дослухавши до кінця, й підняв великий палець кролезубому санітарові.

— Номер двадцять шість, Баґзе.

Санітар приніс речі. Річардс неквапливо вдягнувся й рушив до ліфта. В анусі було жарко й сороміцько, осквернено і трохи слизько від лубриканту, яким змастив його лікар.

Коли всіх претендентів згуртували, двері ліфта відчинилися. Цього разу куленепробивна мінікабінка стояла порожня. Копом виявився худорлявий чоловік із жировиком біля носа.

— Проходимо в кінець, — скандував він. — Прошу проходити в кінець.

Поки двері стулялися, Річардс помітив, як із протилежного кінця приміщення заходять «С». До них уже наближався лікар з планшеткою. Тоді двері стулились, і більше він нічого не побачив.

Вони піднялися на третій поверх, і двері прочинилися в здоровенну, тьмяно освітлену спальну залу. Здавалося, ряди вузьких залізно-брезентових лежаків тягнуться в нескінченність.

Двоє копів почали випускати їх із ліфта, перевіряти посвідки й видавати номери ліжок. Річардс отримав 940. На лежаку були єдине коричневе покривало і пласка подушка. Річардс улігся; взуття ковзнуло з ніг на підлогу. Стопи звисали за край — тут нічим не зарадиш.

Він схрестив руки під головою і втупився в стелю.

Мінус 094, відлік триває

Наступного ранку рівно о шостій його розбудив притьма гучний дзвін. Перші кілька секунд Річардс був наче в тумані, дезорієнтований, він зчудувався, чи то Шила купила будильник, чи що. А тоді все згадав і сів на ліжку.

Групами по п'ятдесят їх повели у величезну, мов на виробництві душову, де вони знову показали посвідки на камеру, що її охороняв поліцейський. Річардс зайшов у кабінку з синіми кахлями, а ще з дзеркалом, раковиною, душем і унітазом. На полиці над раковиною рядком лежали запаковані в целофан зубні щітки, а також електрична бритва, шмат мила й наполовину використаний тубик зубної пасти. У кутку дзеркала виднілось попередження: «ПОВАЖАЙ ЦЮ ВЛАСНІСТЬ!» Під написом хтось нашкрябав: «Я ПОВАЖАЮ ХІБА ЩО СВОЮ ДУПУ!»

Річардс прийняв душ, витерся рушником — горішнім зі стосу на туалетному бачку — поголився і причесався.

Їх повели в їдальню, де знову довелося пред'являти посвідки. Річардс узяв тацю і поштовхав її прилавком з неіржавкої сталі. Йому видали коробку кукурудзяних пластівців, тарілку просякнутої жиром смаженої картоплі, порцію яєчні-бовтанки, тост — холодний і твердий, мов мармуровий надгробок, пів пінти молока, чашку каламутної кави (без вершків), згорточок цукру, згорточок солі і шматочок маргарину на малесенькому клаптику промащеного паперу.

Він пожадливо поглинув наїдки — як і решта претендентів. Окрім порційної масної піци та державних харчових пігулок, це була перша справжня потрава в Річардса за бозна-скільки часу. І попри все, їжа видавалася на подив прісною, наче якийсь кухар-вампір на тій кухні висмоктав з неї весь смак і лишив самі грубі поживні речовини.

А що вони їли цього ранку? Ламінарію в пігулках. Штучне молоко для малої. Раптом на Річардса налинув відчай. Боже, коли ж вони побачать гроші? Сьогодні? Завтра? Наступного тижня?

А може, це просто рекламний трюк, така собі кричуща замануха. Може, нема ніякої веселки, не кажучи вже про горщики з золотом.

Він сидів і витріщався на свою порожню тарілку, доки о сьомій не прозвучав ще один дзвінок і їх повели до ліфтів.

Мінус 093, відлік триває

На четвертому поверсі Річардсову групу з п'ятдесяти чоловік загнали спершу у велику кімнату без меблів, оперезану по стінах прорізами, як у поштових скринях. Вони знову показали картки, і двері ліфта зі свистом стулилися за ними.

До кімнати зайшов сухорлявий чоловік з обрідкуватим волоссям й емблемою Ігор (силует людської голови на тлі факела) на лабораторному халаті.

— Прощу, роздягніться й заберіть з одягу всі цінності, — сказав він. — Тоді киньте одяг в отвір сміттєспалювача. Вам видадуть ігрові комбінезони. — Він великодушно посміхнувся й додав: — Комбінезони можете лишити собі, хоч яким буде ваш особистий вердикт на Іграх.

Люди трохи побурчали, але всі підкорилися.

— Прощу, поспішіть, — сказав сухорлявий чоловік і двічі лягнув у долоні, мов учитель перших класів просить дітей облишити забавки. — У нас попереду ще багато всього.

— А ви теж учасник? — спитав Річардс.

Сухорлявий чоловік наділив його здивованим поглядом. Позаду хтось гмикнув.

— Не зважайте, — мовив Річардс і зняв штани.

Він забрав усі цінності й кинув сорочку, штани та спідне в поштовий проріз. Десь далеко внизу спалахнуло коротке жадібне полум'я.

На протилежному кінці кімнати прочинилися двері (на протилежному кінці завжди були двері; а вони наче стали щурами, які біжать угору велетенським лабіринтом — Американським лабіринтом без виходу, подумав Річардс), і якісь чоловіки заволокли великі кошики на колесах, підписані «S», «M», «L» і «XL». Річардс обрав «XL» — за відповідну довжину. Він гадав, що комбінезон на ньому висітиме, але той дуже добре припасувався. Матеріал був м'який, чіпкий, майже як шовк, але міцніший. Передом здіймалася єдина нейлонова «блискавка». Усі були темно-сині, і в усіх на правій передній кишені стояла емблема Ігор. Коли вся група перевдяглася, Річардсу здалось, що він втратив обличчя.

— Прощу сюди, — сказав сухорлявий чоловік і повів їх до іншої кімнати очікування, де ревів і клетотав непозбувний Дармовізор. —

Вас запрошуватимуть групами по десятеро.

Над дверима позаду Дармовізора висів ще один знак «СЮДИ» з такою самою стрілкою.

Вони всілися. Трохи згодом Річардс підвівся, пішов до вікна і визирнув надвір. Вони здіймались усе вище, а дощ не вщухав. Вулиці були лискучі, чорні й мокрі. Річардс загадався, що зараз робить Шила.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ